

i llibres LECTURES**NOVEL·LA HISTÒRICA // Final de la trilogia de Sánchez Adalid protagonitzada per Monroy**

Un escriptor consagrat

Curiós el camí del narrador extremeny Jesús Sánchez Adalid (Villanueva de la Serena, Badajoz, 1962): es va formar aplicant justícia fins que la vocació el va conduir a impartir benediccions. Advocat de condició i jutge d'ofici, sacerdot amb dues dècades de magisteri (és rector a Alange, a Extremadura, i notari de la cúria administrativa de l'Arxidiòcesi de Mèrida-Badajoz), per a milers dels seus lectors és un escriptor (mai més ben dit) consagrat.

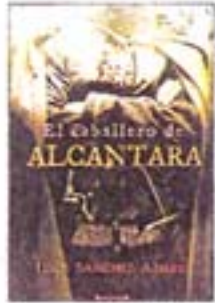
El *caballero de Alcántara* és l'obra que completa la trilogia de Luis María Monroy (les tres novel·les a Ediciones B), soldat dels Terços, esclau del Gran Turc, espia de Felip II i cavaller de l'orde d'Alcántara, que recorre el Mediterrani des del desastre de Los Gelves (1560) fins als moments previs a la batalla de Lepant (1571).

Patrici extremeny i home emprenedor, respon a l'ideari espiritual dels captius en terra musulmana, fidels a la fe d'origen però fascinats

amb l'esplendor dels luxes orientals. Així, el lector l'hà vist evolucionar des d'*El cautivo* (2004) –primer de la trilogia, un treball més rude però també més èpic– fins a l'actual volum, passant per *La sublime puerta* (2005), un relat detallista en clar procés de serenitat i reflexió. Sánchez Adalid narra amb pausat equilibri la dificultat de trobar una veu pròpia. A *El caballero de Alcántara* aconsegueix una fórmula d'expressió que el fa coherent amb l'època i fidel als seus personatges. Pulcre i

àgil, crea un relat ple de transparències, ja viscudes en obres anteriors com la saga de Félix de Lusitania (el llibre homònim, de 2002, i *La luz del Oriente*, del 2000).

Apassionat de l'antiguitat, pren com a referent historiogràfic Ramón Menéndez Pidal, Fernando García de Cortázar i Ricardo de la Cierva. I com a home d'Església, sorprèn amb llibres que parlen d'altres llibres: evoca *La ciutat de Déu*, de sant Agustí, a la novel·la *El alma de la ciudad* (premi Fernando La-

EL CABALLERO DE ALCÁNTARA

Jesús Sánchez Adalid

Editorial: Ediciones B
Pàgines: 455
Preu: 22 €

ra 2007), o la *Utopia*, de sant Tomàs Moro, a *La tierra sin mal* (2003).

Equidistant entre la tradició anglosaxona i les vides de sants, l'autor regala tant aventures de pelegrins com de nobles espanyols. De l'evangelització dels indis a ultramar a múltiples escenaris europeus: el Danubi, Jerusalem, Dinamarca, Constantinoble, Extremadura i Cartago. De la Roma decadent als regnes perduts d'Orient. Dels encants dels palaus turcs a les missions dels jesuïtes del XVI. I també novel·les exemplars com la passió de sant Francesc Xavier al seu llibre *En compañía del sol* (2006), i una pròxima novel·la en ofrena a sant Francesc de Toledo.

Enamorat d'un mar Mediterrani que és camp de batalla entre religions, l'autor no elabora una simple recreació artística del passat. Per Sánchez Adalid, les seves «són novel·les amb un fons espiritual», donat que escriure és també evangelitzar: «La meua obra –diu– és una forma d'evangelització, sens cap dubte [...]. Aquell que vagi cercant simplement una successió de dades es confon. Hi trobarà una trama, s'entretindrà, es divertirà, s'evadirà, però al mateix temps descobrirà la meua apreciació particular del sentit de la vida (perquè) no estem en mans d'un destí, sinó que al davant tenim l'obra de Déu, la seva providència, la seva infinita misericòrdia».

RAMON VENTURA

[rventura@elperiodico.com]

NOVEL·LA

Secrets de família

LÍNIES DE FALLA
MARCAS DE NACIMIENTO

Nancy Huston

Traduccions: Lluís Solanes / Eduardo Iriarte
Editorial: La Magrana / Salamandra
Pàgines: 329 / 314
Preu: 19 / 18 €

Hi ha molts afeccionats al cinema a qui no agraden gens les pel·lícules que estan protagonitzades per criatures. En el món dels llibres també passa el mateix. Quino va haver de defensar Mafalda davant les acusacions que no es comportava com una nena de la seva edat. El mestre argentí va dir que no s'havia de mesurar el seu personatge amb realisme, que era una convenció, molt més quan, en el fons, el que es perseguia era retratar les contradiccions del món dels adults.

Línies de falla, la novel·la de Nancy Huston (Calgary, Canadà, 1953), ve marcada per la mateixa circumstància: és un llibre amb nen. Més ben dit, amb uns quants nens. Nens que expliquen el que viuen i el que veuen. Si no li agraden els llibres amb nens, aquesta no és la seva novel·la.

Un cop aclarit aquest aspecte, val a dir que la proposta, tot i ser irregular, és interessant. A través de quatre generacions d'una família (del 2004, enrere, fins al 1944), el lector en coneix els integrants, primer quan són grans i pares i després quan han estat petits i fills.

Línies de falla, en el fons, és una història de desarrelament i de diàspora on les generacions es van donant el relleu. I com tantes històries relacionades amb el món dels jueus, explica amb energia i sensibilitat, com continuar vivint després de l'Holocaust: si oblidant o recordant.

En la novel·la hi ha bones descripcions del Nova York dels anys 60 i dels anys 80. Un capítol que passa a Israel ajuda a conèixer una mica més la problemàtica de la supervivència d'aquest Estat, sobretot en els inicis, a finals dels anys 40.

El relat més interessant del llibre, el que té més força, és l'últim, el de la nena Kristina, que de gran arriba a ser una gran cantant d'òpera amb el nom artístic d'Erra, i que té una història terrible i particular relacionada amb l'època de la segona guerra mundial. *Línies de falla* és una novel·la que avança a batzegades, però aconsegueix força moments de bona literatura.

LLUÍS-ANTON BAULENAS

[lbaulenas@elperiodico.com]

ASSAIG // L'hegemonia a l'Àsia central

El joc inacabat

Aquells lectors que en la seva joventut es van entusiasmar amb les creacions de Rudyard Kipling *Kim* o *L'home que va poder regnar*, o aquells altres preocupats avui per la guerra de l'Afganistan i les seves conseqüències, tenen en el llibre de

Karl E. Meyer (Louisville, EUA, 1943) i Shareen Blair Brysac una lectura obligada. *Torneo de sombras* explica la lluita pel domini de l'Àsia Central a partir del segle XIX, quan les dues potències europees del moment, la Gran Bretanya i Rússia, protagonitzaven l'anomenat Gran Joc. Per als britànics l'Índia era la joia de la corona i s'havia de conservar i protegir de qualsevol amenaça exterior. L'imperi rus en quatre segles havia crescut una mitjana

de 142 quilòmetres quadrats al dia en diferents onades expansives cap a l'est i el sud. Londres veia en aquesta aproximació al subcontinent indi un gran perill que calia frenar.

En aquest joc pel control d'un espai enorme i pràcticament desconegut del qual no existien ni mapes, hi van participar els polítics i els militars, però també una infinitat de

personatges de tota mena com exploradors, cartògrafs, missioners, espies, o simplement aventurers, que van servir els dos imperis. Ells són els protagonistes de la història.

A Meyer i Blair se'ls nota el seu ofici. Ell ha estat corresponsal i enviat especial de *The Washington Post* i *The New York Times*. Ella, productora i guionista de documentals per a la CBS. El llibre, ple d'informació, es llegeix com una novel·la, encara que sigui dramàtica. Els dos imperis no van entrar mai en conflicte a l'Àsia Central, però les sospites britàniques sobre els objectius russos van donar lloc entre altres desastres a la invasió del Tibet i a dues guerres afganeses. La Gran Bretanya en va sortir derrotada i humiliada de totes dues en una

clara anticipació del que al segle XX seria la derrota soviètica en aquell país i del que pot tornar a passar.

Avui, les ombres a l'Àsia Central són unes altres, però el joc no s'ha acabat. El premi ara és el petroli i les rutes per distribuir-lo.

ROSA MASSAGUÉ

[rmasagué@elperiodico.com]

TORNEO DE SOMBRAS

Karl E. Meyer i Shareen Blair

Traducció: Joan Solé
Editorial: RBA
Pàgines: 596
Preu: 25 €**ASSAIG // El pensament de Vattimo**

Desencant polític

No fa molt Gianni Vattimo (Torí, 1936) va declarar que la seva etapa en la política activa, com a diputat del partit Demòcrates d'Esquerra al Parlament Europeu, havia estat una autèntica pèrdua de temps. *Ecce comu*, últim treball del filòsof del pensament feble i el nihilisme, a més de testimoniar un desencant personal, constata que la política, concebuda per la modernitat com a burocràcia per garantir el correcte desenvolupament de l'economia de mercat, està excloent dels seus objectius la millora de les condicions de vida dels més desfavorits, de la mateixa manera que en les últimes dècades ha ignorat les limitacions del model capitalista de producció, que està a punt d'esgotar els recursos naturals del planeta.

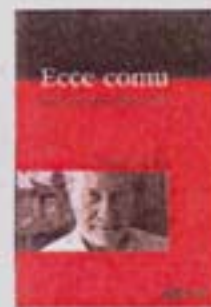
No només és evident, per tant, que el sistema capitalista és incapaç de complir les promeses de riquesa, benestar i emancipació que prometia, sinó que s'ha convertit en una de les principals amenaces per a l'equilibri social i ecològic. Vattimo, que s'autodefineix com a

cristià i comunista –a més de nietzscheà i heideggerià–, defensa que només un acte revolucionari serà capaç de provocar un canvi de rumb a la política mundial, cada vegada més escorçada cap a formes democràticament velades d'exploatació i totalitarisme. La prova més

eloqüent de la renúncia ideològica a la llibertat i la justícia universals és el fet que l'Administració de Bush segueixi sostenint que era necessari bombardejar l'Iraq per instaurar-hi un règim democràtic. Contra aquesta estratègia de «guerra infinita» com a forma de Govern, l'autor de *La sociedad transparente* (1989), d'una manera calculadament provocadora encara que a vegades una mica ambigua, insta a recuperar el missatge prísti del comunisme entès com a activisme «d'avantguarda», és a dir, inconformista, solidari, igualitari i, sobretot, decidit a no admetre que les democràcies contemporànies hagin esgotat el seu potencial polític.

PAU CENTELLAS

[pcentellas@elperiodico.com]

ECCE COMU

Gianni Vattimo

Traducció: Oriol Ponsati-Murà
Editorial: Accent
Pàgines: 142
Preu: 14 €